

Міністерство освіти і науки України
Польське Товариство педагогіки філософічної
імені Броніслава Ф.Трентовського (TRF)
Наукове польсько-українське товариство Україна-Польща
Національна академія педагогічних наук України,
Відділення філософії освіти,
загальної та дошкільної педагогіки
Інститут вищої освіти НАПН України
Інститут педагогіки НАПН України
Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України
Університет Григорія Сковороди в Переяславі
Національний літературно-меморіальний музей Г.С.Сковороди
Національна Академія Національної гвардії України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди

МАТЕРІАЛИ
XXVI міжнародної
науково-практичної конференції

ОСВІТА І ДОЛЯ НАЦІЇ

ОСВІТА МАЙБУТНЬОГО:
ГЛОБАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ
ТА НАЦІОНАЛЬНІ ПРІОРИТЕТИ

23 травня 2025 року

Харків
ХНПУ – 2025

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17384265>

ББК 87.3

Редакційна колегія:

- Наталія Радіонова** – доктор філософських наук, професор, головний редактор; Україна;
Світлана Бережна – доктор філософських наук, професор; Україна;
Майя Триняк – доктор філософських наук, професор; Україна;
Дейл Бертелсен – доктор філософії, професор Блумбергського університету; США;
Мечислав Гулда – доктор соціологічних наук, професор Гданського університету;
Польща;
Світлана Корнієнко – доктор філософських наук, професор, Україна;
Ольга Дольська – доктор філософських наук, професор, Україна;
Мар'яна Дроботенко – доктор філософських наук, професор; Україна;
Криштоф Штадлер – доктор філософських наук, професор Віденського Інституту права,
Австрія.

Затверджено Вченою радою

Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Протокол №8 від 30 червня 2025 року

«Освіта і доля нації». «Освіта майбутнього: глобальні тенденції та національні пріоритети»: Матеріали XXVI Міжнародної науково-практичної конференції (23 травня 2025 року)/ Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди. – Електронне видання – Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2025. – 163 с. – pdf 1,85 Mb.

Збірник містить матеріали доповідей з питань філософії, світоглядної культури, життєтворчості та актуальних проблем освіти і виховання у сучасних соціокультурних контекстах, проблем сьогодення.

Збірник розраховано на наукових та практичних працівників у галузі освіти, викладачів вищої та середньої школи, докторантів, аспірантів, магістрів та студентів вищих навчальних закладів.

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17384265>

Я скінчив свою розповідь на повчання нащадкам
із уламків неказаних фраз,
про шляхетнеє світло всередині нас
(про безсмертне, що померло в нас).
Тліє племін у невзятому замку.
Меч виковують із уламків.
Я відчитую манускриптів знаки:
над державами володар я,
якщо закон мені – любов моя
(якщо закон мені – Любов Твоя).

**ФІЛОСОФСЬКЕ ОБҐРУНТУВАННЯ
СТРАТЕГІЧНИХ НАПРЯМІВ
ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДІ**
*Руденко Світлана, кандидат філософських наук, викладач,
ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»*

Актуальність обраної тематики пояснюється необхідністю нового погляду на особливості військово-патріотичного виховання молоді, оскільки сучасні соціокультурні-контексти виокремлюють нові траєкторії, які, в свою чергу, зумовлені війною.

Традиційні аспекти національного, патріотичного виховання дещо зміщують свої фокуси у бік військової підготовки, яка передбачає і виховний аспект.

Дана проблема широко обговорюється у суспільстві, зокрема і в освітньому середовищі, бо впровадження обов'язкових елементів військової підготовки на різних освітніх рівнях викликає неоднозначне сприйняття. Низка питань, пов'язаних із цією новацією, бентежать як освітян, так і пересічних громадян. Окремо занепокоєність викликає відсутність остаточних рішень, завершених регулювань на законодавчому рівні.

Попри все серед науковців є єдиною думка про те, що військово-патріотичне виховання як науково-прикладна проблема не є відірваною від загальної теорії виховання з одного боку, у той час як з іншого сама по собі являє цілісну систему. Отже, у дослідженні заявленої проблеми можна

корегуватися тими ж методологічними принципами, що властиві філософії, педагогіці, психології, тощо.

Таким чином, можна виокремити певні вихідні позиції, де почуття патріотизму посідає дуже важливе місце. Про почуття патріотизму як мотиваційної основи військово-патріотичного виховання так висловлюються відомі сучасні вітчизняні дослідники: «Зростаючу особистість важливо виховувати як творця продуктивних справ, відповідних її віковим можливостям. Її індивідуальний життєвий досвід повинен бути наповнений такими діями, що знайшли схвалення дорослих і ровесників. Відтак цей досвід виступить рушійною силою і для справ військово-патріотичних. Тут важливим має бути сам факт успішного завершення таких справ, що позитивно підтримуватиме самооцінку зростаючої особистості і в такий спосіб стимулюватиме її до подальшої активності в цьому напрямі» [1, с. 5].

У намірах довести значущу роль філософії та необхідності саме філософського обґрунтування обраної тематики маємо зануритися у її історію аж до часів докозацької філософії. Саме тоді, на думку дослідників, «у творі «Слово про закон і благодать» уперше в українській філософії докозацького періоду поєднано принципи християнства з ідеологією патріотичного виховання, а проблема підготовки захисника Вітчизни відображена на основі ідеї патріотизму, захисту інтересів Київської Русі, її політичної незалежності та церковної рівноправності» [2, с. 239].

Отже, проблеми національного, патріотичного, військового виховання розглядалися у філософській царині з давніх давен. І хоча, безперечно, сучасні погляди представляють зовсім іншу парадигму відповідну «духу епохи», остаточна мета, хоча і у дещо трансформованому вигляді, залишається тією ж: виховати особистість віддану народові та здатну на захист суверенітету України.

Список використаних джерел:

1. Бех І.Д., Канішевська Л.В., Малиношевський Р.В. Стратегія військово-патріотичного виховання дітей та молоді в системі освіти України: реалії та орієнтовні позиції. Вісник НАПН України, 2023, 5(2). С. 1–7. URL: <https://pdfs.semanticscholar.org/a3ef/32c8991b807b6538e1c1b08bf72feb5aab35.pdf>
2. Притула О. Л. Ідеологія військово-патріотичного виховання в українській філософії докозацького періоду. Культурологічний альманах. Вип. 2 (10), 2024. С. 239–245. URL: <https://almanac.npu.kiev.ua/index.php/almanac/article/view/397/373>

34. Куцепал Світлана. Трансформації освіти в контексті викликів ХХІ століття	81
35. Лецишин Денис. Філософія здоров'я як методологічне підґрунтя технології «Школа сприяння здоров'ю»	85
36. Логуш Віталій. Креативність у повсякденному житті: освітні аспекти формування творчого мислення.....	89
37. Лугова Марія. Футурологія світу дитинства з філософсько-антропологічної точки зору	91
38. Максименко Роман. Освіта для сталого розвитку: глобальні виклики та національні пріоритети	94
39. Мєлков Юрій. Університет майбутнього: тенденції та перспективи трансформації вищої освіти.....	96
40. Нестеренко Андрій. Освітні цінності ЄС: філософський аналіз та імплементація в Україні	99
41. Панчехін Дмитро. Професійно-педагогічні підходи до діяльності менеджера готельно-ресторанного бізнесу.....	101
42. Педченко Дмитро. Цифрова графіка як філософія діалогу і мистецтво інтерпретації: естетичні і технологічні аспекти	103
43. Пономаренко Оксана. Нова щирість як форма доброчесності: критичні роздуми	104
44. Радіонова Наталія. Освітній простір як місце взаємодії традицій та інновацій	109
45. Радужан Микола. «МІННЕЗАНГҀУ СПІВ – ПРО ЛЮБОВ СЛОВА»: філософсько-антропологічні роздуми у ліричних ескізах	111
46. Руденко Світлана. Філософське обґрунтування стратегічних напрямів військово-патріотичного виховання молоді	116
47. Северін Євген. Філософія логістики в управлінні освітніми процесами	118
48. Сербай Іван. Цифрова дидактика: онто-антропологічні виклики і перспективи освіти майбутнього.....	119
49. Сичов Антон. Профілактика девіантної поведінки підлітків	122
50. Скляр Дмитро. Робота в матеріалі: синергія традиційного і цифрового мистецтва.....	125
51. Сошніков Андрій. Чинники великої дивергенції Європи.....	126
52. Стремоус Ілля. Філософія освіти ЄС: можливості для України	131
53. Танько Тетяна, Танько Андрій, Холтобіна Олександра. Основні вимоги до професійної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти у педагогічних ЗВО....	133